सर्षप

गौरसर्षकोऽत्युष्णो रक्षोघ्नः कफवातजित्।
क्रिम्यामकण्डूकुष्ठघ्नः श्रृतिशीर्षानिलार्त्तिजित्।।
तद्वत् रक्तस्तु सिद्धार्थः तिक्तः स्निग्धोष्णकः कटुः।। **(Dhn)**

Gaura sarsapa is atyusna in veerya, raksoghna, alleviates kapha, vata, krmi, ama, kandu, kustha, sruti sirsa anila arti.

Rakta variety is siddhartha, tikta, katu in rasa, snigdha in guna and usna in veerya.

सिद्धार्थः कटुतिक्तोष्णः वातरक्तग्रहापहः।
त्वग्दोषशमनो रुच्यः विषभूतव्रणापहः।। **(Rjn)**

Siddhartha is katu, tikta in rasa, usna in veerya, rucya, pacifies tvagdosha, alleviates vata, rakta, graha, visha, bhuta and vrana.

सर्षपस्तु रसे पाके कटुः हृद्यः सतिक्तकः।
तीक्ष्णोष्णः कफवातघ्नो रक्तपित्ताग्निवर्द्धनः।।
रूक्षो हरेद् व्रणं कण्डूं कुष्ठकोष्ठकृमिग्रहान्।
यथा रक्तस्तथा गौरः किन्तु गौरो वरो मतः।।
तीक्ष्णोष्णं सार्षपं नालं वातश्लेष्मव्रणापहम्।
कण्डुवम्हरं दद्रुकुष्ठघ्नं रुचिकारकम्।। **(Bpn)**

Sarsapa is katu, tikta in rasa, tiksna, ruksa in guna, usna in veerya, katu in paka, hrdya, causes increase of rakta pitta and agni, alleviates kapha and vata, cures vrana, kandu, kustha, kostha, krmi and graha.

Gaura sarsapa nala is tiksna in guna, usna in veerya, ruci kara, alleviates vata, slesma, vrana, kandu, vami, dadru and kustha.

विदाहि बद्धविण्मूत्रं रूक्षं तीक्ष्मोष्णमेव च।
त्रिदोषं सार्षपं शाकं। (सुश्रुत)

Sarsapa saka is ruksa, tiksna in guna, usna in veerya vidahi, baddhavin mutra and alleviates all the three doshas.

कटुपाकमचक्षुष्यं स्निगधोष्णं बहुपित्तलम्।
कृमिघ्नं सार्षपं तैलं कण्डूकुष्ठापहं लघु।। (सु)

Sarsapa taila is snigdha, laghu in guna, usna in veerya, katu in paka, acaksushya, bahu pittala, alleviates krmi, kandu and kustha.

कटूष्णं सार्षपं तैलं रक्तपित्तप्रदूष्णम्।
कफशुक्रनिलहरं कण्डूकोठविनाशनम्।। (च)

Sarsapa taila is katu in rasa, usna in veerya, raktapitta pradushana, alleviates kapha, sukra, anila, kandu and kotha.